

Hoofdstuk XXXVIII

„Geef Bevel aan uw Huis, want Gij Zult Sterven.”

Vers 1

1. In die dagen werd Hiskia krank tot stervens toe; en de profeet Jesaja, de zoon van Amoz, kwam tot hem, en zeide tot hem: Alzoo zegt de HEERE: Geef bevel aan uw huis, want gij zult sterven, en niet leven.

Men heeft er over getwist, wanneer de vrome koning krank werd, doch uit vers 1 en 6 blijkt dat die krankheid geplaatst moet worden in den tijd van Sanherib's inval. Hij werd zeer zwaar ziek, tot stervens toe. Er wordt ons niet gezegd van welken aard de ziekte was. Velen denken aan de pest als gevolg van het beleg. Anderen verklaren de ziekte als gevolg van overspanning naar lichaam en geest, daar het zeker is, dat de koning in die dagen groote benauwdheid gekend heeft. Doch dit zijn maar gissingen en vers 21 wijst op eene krankheid, waarmede een gevaarlijk gezwel verbonden is geweest. Volgens sommigen is dit dan een pestbuil. De profeet Jesaja werd tot den koning gezonden met de sombere boodschap: Geef bevel aan uw huis, want gij zult sterven. Dit was een schokkend bericht, want de koning was toen nog maar een jong man van 39 jaren. Op dien leeftijd is er gewoonlijk nog geene levenszathed, maar veeleer levenslust. Bovendien kon zijn benauwde volk hem zoo noode missen. Hij was krank tot stervens toe. Men vreesde voor zijn leven, doch men zal, zooals dit gewoonlijk gaat, gedobberd hebben tusschen hoop en vrees, doch de man Gods kwam met zijne droeve tijding aan alle hoop den bodem inslaan. Geef bevel aan uw huis wil natuurlijk zeggen, dat hij zijn testament moet opmaken en zijne laatste wilsbeschikkingen moet geven.

Invloed van de Doodstijding op Hiskia

Verzen 2 en 3

2. Toen keerde Hiskia zijn aangezicht om naar den wand, en hij bad tot den HEERE,

3. En hij zeide: Och HEERE! gedenkt toch, dat ik voor uw aangezicht in waarheid en met een volkomen hart gewandeld, en wat goed in uwe oogen is gedaan heb. En Hiskia weende gansch zeer.

De koning was geheel verslagen en barstte uit in luide jammerklachten, toen hij de doodsmare van Jesaja had vernomen. Men heeft Hiskia naast Paulus geplaatst, die begeerde ontbonden te worden en met Christus te zijn, doch deze vergelijking is niet fair voor Hiskia, want hij leefde nog in de schaduw der oude bedeeing. Israël had wel kennis aan een onsterfelijk leven, doch bezat op verre na niet de heerlijke hope, als de Gemeente thans heeft. Vandaar dat de vreeze des doods bij Israël veel grooter was

dan bij de geloovigen der nieuwe bedeeing. Israël had den geest der dienstbaarheid tot vreeze niet het minst in zijne doodsbeschouwing. Sheol werd gedacht als een huiveringwekkend schimmenrijk, terwijl de Overwinnaar van dood en graf, van Satan, zonde en hel nog slechts van uit de verte in grijze nevelen aanschouwd werd. Toch verklaart dit hier nog niet alles, want er zouden tal van vromen in den ouden dag geweest kunnen zijn, die niet zulke jammerklachten geslaakt zouden hebben als Hiskia. Hier waren bizondere redenen voor deze groote droefenis en we zouden hem groot onrecht aandoen, zoo we alleen aan de vreeze des doods wilden denken. Ook is zijne ongewone droefenis niet te verklaren uit zijne jonkheid of uit de droeve omstandigheden zijns rijks, hoezeer we ook moeten toestemmen dat een lang en gelukkig leven op deze aarde voor een Jood een van de meest begeerlijke zaken was. De voornaamste reden zijner droefenis was ongetwijfeld, dat hij nog geen troonopvolger had. Manasse was nog niet geboren, II Kon. 21: 1. Zoo hij nu stierf wat zou er dan worden van het woord der belofte, eens aan David gegeven, dat n.l. zijn zaad bestendig zou zijn en dat er bestendig een zou zitten op den troon van David. Hij stond hier dus ongeveer voor een soortgelijke moeilijkheid als Abraham, toen deze schijnbaar tegen de bondsbelofte in, bevolen werd zijn eigen zoon op te offeren. Bovendien schijnt de vrome vorst de vurige begeerte gekoesterd te hebben om den beloofden Verlosser nog gedurende zijn leven te zullen aanschouwen. Letterlijk roept hij toch in vers 11 uit: „*Ik zal niet meer Jah, Jah zien in het land der levenden; ik zal Adam niet meer aanschouwen met de inwoners der ruste.*” De Grieksche vertalers hebben deze woorden Messiaansch opgevat, want zij hebben ze aldus overgezet: „Ik zeide, Ik zal de zaligheid Gods niet meer zien in het land der levenden; ik zal den mensch niet meer zien van uit mijn geslacht.” Wij twifelen er dan ook niet aan, of wij hebben hier eene Messiaansche gedachte dus door den krankten koning uitgedrukt. Kennelijk had hij in de verwachting geleefd van Jah, verkorting van Jehova, Die de tweede Adam was, de centraalmensch, de eigenlijke mensch, die heel het menschdom vertegenwoordigde, nog gedurende zijn leven op aarde te aanschouwen. Vele koningen en profeten hadden begeerd te zien wat later de Apostelen mochten zien en van die velen was Hiskia er een. En gelijk dit met alle vurig verlangen gaat, hij had de komst des Heeren niet ver van zich af gezet, doch zeer dicht bij. Is deze gedachte nu juist, dan zal men begrijpen, waarom de doodstijding van Jesaja zoo schokkend voor hem geweest is. De uitgestelde hoop krenkt het hart immers, naar het wijze woord van Salomo. De edele vorst was nochtans bij zijne verpletterende smart niet hopeloos of radeloos, maar keerde zich om naar den wand, om onverhinderd met zijn God te worstelen. Hij bad! Hij was een man des gebeds. Er was geene benauwdheid in zijn leven, of hij stortte zijn hart uit voor het aangezicht Gods. Hij was een actief vorst, doch ook een biddend, hij was een bidder en smeeker en voorbidder. Hij kon pleiten en worstelen met God als maar weinigen. De pleitgrond, dien hij in vers 3 voor God nederlegt, is geene eigengerechtigheid, maar eene openhartige herinnering aan God, dat Hij het met een Zijner oprechte kinderen te doen heeft. In de gebeden der oude vromen vinden wij telkens weer dergelijke pleitgronden. De Psalmen zijn er vol van. In het Nieuwe Testament vindt men ze niet. De Gemeente bidt op grond van Christus' gerechtigheid.

Hiskia's Gebed Verhoord

Verzen 4 tot 6

- 4. Toen geschiedde het woord des HEEREN tot Jesaja, zeggende:**
- 5. Ga henen, en zeg tot Hiskia: Zoo zegt de HEERE, de God van uwen vader David: Ik heb uw gebed gehoord, Ik heb uwe tranen gezien; zie, Ik zal vijftien jaren tot uwe dagen toedoen;**
- 6. En Ik zal u uit de hand des konings van Assyrië verlossen, mitsgaders deze stad; en Ik zal deze stad beschermen.**

De verhooring van Jesaja's gebed kwam zeer spoedig. Volgens II Kon. 20:4 verkeerde Jesaja nog ten paleize, waar hij hoogst waarschijnlijk zich nog eenigen tijd heeft opgehouden bij de hovelingen, ten einde ze geestelijke aanwijzingen te geven inzake den te overlijden vorst en den dra ledigen troon. Er wordt niet gezegd, hoe het woord Gods tot hem gekomen is. Het schijnt, alsof de Heere tot hem heeft gesproken als tot Mozes, van mond tot mond. Hij was altoos volkomen zeker van zijne boodschap. De uitdrukking de God van uw vader David is hier rijk van zin en wijst o. a. op het feit dat Hiskia bezorgd is geweest over het huis Davids. God heeft zijn gebed gehoord, zijne tranen gezien. De gezondheid zal dra komen, zoodat hij naar de begeerte zijns harten reeds na drie dagen kan opgaan naar Gods huis, terwijl zijn leven met vijftien jaar zal verlengd worden; en ook zal de heilige stad niet vallen in de hand van Sanherib. Zie 37:33-35. Dit laatste was gezond voor Hiskia.

Het Teeken van Achaz' Zonnewijzer

Verzen 7 en 8

- 7. En dit zal u een teeken zijn van den HEERE, dat de HEERE het woord, dat Hij gesproken heeft, doen zal:**
- 8. Zie, Ik zal de schaduw der graden, die met de zon in de graden van Achaz zonnewijzer nederwaarts gegaan is, tien graden achterwaarts doen keeren. Dies is de zon tien graden teruggekeerd, in de graden, die zij nederwaarts gegaan was.**

Blijkens vers 22 had Hiskia om een teeken gevraagd. Zijn goddeloozen vader was een teeken geboden, doch hij wilde uit vroomheid geen teeken vragen; den vromen zoon wordt geen teeken geboden en hij vraagt er om. Dit was geen ongeloof, maar wel kleingeloof, doch de Heere kwam hem hierin tegemoet.

Dit wonder zelf wordt door den Heilige Geest als een groot wonder geschat en zelfs tot driemaal toe vermeld en beschreven, terwijl het wordt aangeduid met de woorden *oth*, teeken, en *mopheth*, opvallend en opzienbarend wonderteeken, dat aller verwondering gaande maakt en ook de verbazing van de sterrenkundige Chaldeeën hier inderdaad had gewekt. Het Hebreeuwsche woord beteekent eigenlijk

geen zonnewijzer, maar trap, opgang, optocht. Het wordt gebruikt voor de trappen des troons, II Kron. 9:18,19; de trappen des altaars, Ex. 20:26; Ez. 43:17; trappen van een huis, II Kon. 9:13; Amos 9:6; trappen van het voorhof des tempels, Ez. 40:6, 22-37; trappen van den ringmuur der stad, Neh. 3:15; 12:37, en het is eindelijk hetzelfde woord dat we vinden in de liederen *hamaaloth*, Ps. 120—134. De Septuaginta heeft dan ook vertaald door *schaduw der trappen*. Voorts blijkt het gewicht van dit wonder daaruit, dat het geschiedde op het gebed van den profeet Jesaja, II Kon. 20:11. Wijd en zijd verbreidde zich het gerucht van dit teeken, zoodat zelfs tot in het verre Babel het gerucht er van doordrong, II Kron. 32:31.

Vragen we echter, waarin dit wonderteeken bestaan heeft en hoe het verklaard moet worden, dan moeten we met ootmoed belijden, dat het boven onze bevattingskracht uitgaat, evenzeer als dit ook met de twee andere groote natuurwonderen der zon, n.l. het stilstaan der zon op het gebed van Jozua en de verduistering der zon bij 's Heilands sterven, ja, met alle wonderen het geval is. Een wonder is als zoodanig onverklaarbaar, ondoorgrondelijk, goddelijk, een rotssteen, die te hoog voor onze bevattingskracht is. Het is een plotseling ingrijpen van Gods hand in de gewone orde der dingen, waarbij het verband tusschen oorzaken en gevolgen ons ten eenenmale ontglipt. Al wat de verklaarders er over hebben geschreven is niets anders dan wilde speculatie. Ook het afzonderlijk boekje van Prof. Dilloo, *Das Wunder an den Stufen Achaz*, verklaart van dit wonder als zoodanig niets. Voorts leze men nog als verdere toelichting op dit vers II Kon. 20:8-11, waar er nog meer breedvoerig over gesproken wordt.

Opschrift van Hiskia's Gedenkschrift

Vers 9

9. Dit is het schrift van Hiskia, koning van Juda, toen hij ziek geweest en van zijne ziekte genezen was.

Hiskia was een werker en bidder en onderwijzer. Zelfs had hij Gods Woord blijkbaar lief en het was ook zijne begeerte om het anderen te doen kennen. In Spr. 25:1 zien we, dat hij door zijne mannen een menigte van Spreuken van Salomo liet verzamelen en uitgeven. Bij de viering van het groote Paaschfeest was het hem ook om onderwijzing van het onkundig volk te doen. Maar behalve het bovengenoemde was hij ook nog een dichter. Het gebed van Hiskia is eigenlijk een lied, dat hij als kranke en met den dood voor oogen gedicht heeft en waarin hij zijn hart uitstortte in bange, hartverscheurende jammerklachten. Eindelijk is er hier zoowel als bij het uitgeven van de Spreuken van Salomo eene begeerte bij hem waar te nemen, dat hij voor anderen, voor zijn volk geestelijk nuttig wilde zijn. Zoo wendde hij zelfs zijne ziekte tot nut zijns volks aan.

Het Klaaglied van Hiskia

Verzen 10 tot 20

10. Ik zeide: Vanwege de afsnijding mijner dagen, zal ik tot de poorten des grafs heengaan, ik word beroofd van het overige mijner jaren.

11. Ik zeide: Ik zal den HEERE niet meer zien, den HEERE, in het land der levenden; ik zal de menschen niet meer aanschouwen met de inwoners der wereld.

12. Mijn levenstijd is weggetogen, en van mij weggevoerd gelijk eens herders hut; ik heb mijn leven afgesneden, gelijk een wever zijn web; Hij zal mij afsnijden, als van den drom; van den dag tot den nacht zult Gij mij ten einde gebracht hebben.

13. Ik stelde mij voor tot den morgenstond toe; gelijk een leeuw, alzoo zal Hij al mijne beenderen breken; van den dag tot den nacht zult Gij mij ten einde gebracht hebben.

14. Gelijk eene kraan of zwaluw, alzoo piepte ik; ik kirde als eene duif; mijne oogen verhieven zich omhoog; o HEERE! ik word onderdrukt, wees Gij mijn borg.

15. Wat zal ik spreken? Gelijk Hij het mij heeft toegezegd, alzoo heeft Hij het gedaan! ik zal nu al zoetjes voorttreden al mijne jaren, vanwege de bitterheid mijner ziel.

16. HEERE! bij deze dingen leeft men, en in dit alles is het leven van mijnen geest; want Gij hebt mij gezond gemaakt en mij genezen.

17. Zie, in vrede is mij de bitterheid bitter geweest; maar Gij hebt mijne ziel liefelijk omhelsd, dat zij in de groeve der vertering niet kwame: want Gij hebt al mijne zonden achter uwen rug geworpen.

18. Want het graf zal U niet loven, de dood zal U niet prijzen; die in den kuil nederdalen, zullen op uwe waarheid niet hopen.

19. De levende, de levende, die zal U loven, gelijk ik heden doe; de vader zal den kinderen uwe waarheid bekend maken.

20. De HEERE was gereed om mij te verlossen; daarom zullen wij op mijn snarenspeel spelen, al de dagen onzes levens, in het huis des HEEREN.

In deze verzen is het klaaglied vervat, dat hij smeekend voor het aangezicht Gods heeft uitgestort in de bange ure des gevaars. Het valt in twee deelen uiteen. Verzen 10 tot 14 beschrijft in een viertal beelden zijne groote benauwdheid, toen hij meende slechts enkele uren meer te zullen leven, terwijl vers 15 tot 20 zijne groote dankbaarheid beschrijft alsmede de ernstige voornemens, die hij in zijn krankheid gemaakt en de plechtige geloften, die hij den Heere, na de belofte van levensverlenging gedaan heeft. Men verlieze bij dit lied niet uit het oog, dat de voorstelling van Sheol in dit lied schering en inslag is. Men vergelijke hiermede wat werd aangeteekend over dit onderwerp in hoofdstuk 14. Ofschoon hij een oprecht geloovige was, zoo stelde hij zich toch voor naar eene akelige plaats te zullen gaan,

althans eene plaats, die voor zijn gevoel veel huiveringwekkends bezat. Vers 10 drukt zijn droefenis uit dat hij beroofd zou worden van het overige zijner dagen. Over de Messiaansche beteekenis van het volgende vers werd boven reeds gesproken. In de verzen 12 tot 14 gebruikt hij de treffendste beelden om zijn dood en droefenis uit te drukken. Zijn leven is plotseling opgebroken als een herderstentje, dat heel zwak in elkander zat en welks pinnen reeds uit den grond gerukt waren. Ook Paulus gebruikt het beeld van tent of tabernakel in toepassing op het menschelijk lichaam, II Cor. 5:1, en Petrus eveneens in II Petr. 1:14. Het tweede beeld is dat van een wever, die zijn weefsel afsnijdt van den drom. Zoo spreken wij ook thans nog van den dood als een afsnijding van den draad des levens. Hiskia geloofde, dat dit nog denzelfden avond met hem zou gebeuren. Het vergelijkend beeld van het weefsel vinden we ook schoon uitgevoerd bij Job 7:6. Het derde beeld is dat van een leeuw, die al de beenderen breekt van zijn prooi, terwijl hij in de vierde plaats zich eindelijk vergelijkt bij het klagend en kwelend geluid van enkele vogels. Zijn stem was blijkbaar reeds tengevolge van de krankheid ten zeerste verzwakt en zijn oog was gebroken, doch smachtend hief hij nog den blik omhoog en bad: Wees Gij mijn Borg! De idee van Borg en Borgtocht vindt men in de gansche Schrift. Juda zeide tot Jakob: „Ik zal borg voor hem zijn,” d. i. instaan voor zijn leven. Meestal komt het woord echter voor in den zin van geldelijke borgstelling, Spr. 11:15; 20:16; 27:13. Hier bedoelt het woord te zijn eene bede, dat God zou voorkomen dat hij zou sterven.

Tusschen vers 14 en 15 denke men zich de belofte van levensverlenging. Het is merkwaardig dat zoodra Hiskia pleitte op een Borg, hij werd gered. Profetisch wordt ons hier eene treffende heenwijzing gegeven naar den eenigen Borg Christus. Zoodra we tot Hem vluchten in onze benauwdheid worden wij uitgered uit dood en doem.

Het tweede deel van vers 15 wordt op zeer verschillende wijzen vertaald en verklaard. Luther, Michaelis en de Luthersche theologen vertalen: „Mijn gansche leven zal ik met huivering aan dit bitter uur denken.” De Vulgaat, Hieronymus, Lowth e. a. vertalen door: „Ik zal mijn volgend leven dit bittere overdenken, betrachten.” Vitringa, Schmidius, Hofreisel, Dathe, Rosenmüller, Leuser, Jonckbloet vertalen door: „Ik zal statig tempelwaarts treden.” Doch als onze Statenvertaling vertalen ook Calvijn, Sibersma, Henderson, Delitzsch, Ewald, Umbreit, Orelli, Martin, A. Clarke, Alexander, Cowles, De Wette, Darby, Wheadon, Kay, Dächsel, Cheyne, Kelly, Wade, Ellicot, Klinkenberg. De Grieksche vertalers hebben zelfs dit gansche vers weggelaten. Het Hcbreeuwsch woord *daddah* wijst op een zacht voorttrippelen als van een kindje aan moeders hand en het plechtig opgaan naar den tempel en daarom is de Statenvertaling ook hier weer de meest verkieselijkste. Dr. Ridderbos heeft met den nieuwsten uitlegger van Jesaja in Duitschland overgezet door „Rusteloos wentel ik mij al mijn slapenstijd vanwege de bitterheid mijner ziel,” doch zonder grond.

Wij verklaren deze woorden als een plechtig voornemen van den godvruchtigen vorst. Hij is verhoord, nadat hij, gansch ontbloot, zijne ziel had uitgestort in het gebed. Hij mag weer in de toekomst blikken. Nog vijftien jaren levens zijn hem van God vergund. Dit alles nu, zijne krankheid, droefenis en gebedsverhooring en die vijftien jaren levens zijn hem zoo wonderbaar, dat hij, geknakt als hij zich onder dit

alles gevoelt, een ernstig voornemen maakt om zijne overige levensjaren in klimmenden ernst en met verhoogde toewijding aan den Heere te slijten. Hij wil niet als vroeger misschien wel eens stormenderhand door het leven trekken, neen, dit leven, dat voor zijn bewustzijn een reis is, wil hij zoetjes, zachtkens, zedig, nederig doorwandelen. Mag hij vroeger nog al eens oogluikend hebben toegelaten, dat zijne vorsten op Egypte's wagenen en ruiters vertrouwen, dit zal naar zijn plechtig voornemen in het vervolg anders. Hij wil voortaan ook als de herder van zijn volk voorzichtig, nederig en geheel onderworpen zijn aan Gods wil. Het is een plechtig voornemen uit een verbrijzeld en recht dankbaar hart. Hij wil aan dit voornemen getrouw zijn al de overige dagen zijns levens. En hij wil dit zijn vanwege, beter, na de bitterheid zijner ziel, die terzelfder tijd de aanleidende oorzaak van zijn geheiligd voornemen geweest is. Wat de waarde van dit voornemen geweest is zegt het volgend hoofdstuk. Goede voornemens, zelfs van de grootste vromen, beteekenen letterlijk niets, indien ze niet uitgevoerd worden met een gedurig waken en bidden. Want bij elk goed voornemen eens vromen raakt de hel los en rijpt er oogenblikkelijk een helsch voornemen bij den Satan, om dat goede voornemen onuitvoerbaar te maken. Dit is hem hij Hiskia maar al te zeer gelukt.

„Heere! bij deze dingen leeft men en in dit alles is het leven van mijn geest!” Dit woord wordt vaak aangehaald en toegepast op de bevindingen der vromen, doch daaraan dacht Hiskia niet. Ook dacht hij niet aan zijne eigene wonderlijke ervaringen, maar aan de belofte Gods, of breeder, aan de woorden en de wonderwerken Gods, hem geschonken. Wij leven inderdaad bij de woorden en werken Gods. Zijn scheppend Woord heeft ons levend gemaakt en Zijn Woord is het ook, dat ons geestelijk leven onderhoudt. Als hij zegt: Gij hebt mijn ziel liefelijk omhelsd, dan maakt hij gewag van zijne liefelijke ervaring. Uit het eind van vers 17 blijkt het nauw verband tusschen de krankheid en de zonde. Bij de lichamelijke genezing kon de vorst ook roemen in schuldvergiftigenis. Zie 33:24. De twee laatste verzen wijzen verder op zijne goede bedoelingen en voornemen. Als levende wil hij Jehova loven; als vader wil hij zijne kinderen de waarheid bekend maken; als beweldadigde wil hij in den tempel blijde tot Gods eer op zijn snarenspeel spelen.

Het Middel ter Genezing

Verzen 21 en 22

21. Jesaja nu had gezegd: Laat men nemen eenen klomp vijgen, en tot eene pleister op het gezwel maken, en hij zal genezen.

22. En Hiskia had gezegd: Welk zal het teeken zijn, dat ik ten huize des HEEREN zal opgaan?

De woorden van vers 21 hebben in de laatste jaren verhoogde belangstelling ondervonden. Vanwege de snelle verbreiding der geloofsgenezing is het de vraag steeds meer geworden of hier niet aan een geneesmiddel moet gedacht. Dan staat voor ons vast dat we hier wel terdege aan een geneesmiddel hebben te denken. Aan

het goddelijk geneeswonder torne men niet. Die blijft er even groot om. Doch vijgpleisters zijn ook thans nog geschikt, en worden in het Oosten thans nog veel gebruikt, ter genezing van gezwellen. Ze maken de gezwellen zacht en rijp. Volgens sommige geloofsgenezers had Hiskia een middel nodig, wijl hij een teeken vroeg.